

Деякі поради практичного психолога педагогам

Як педагогу говорити з учнями під час воєнного стану?

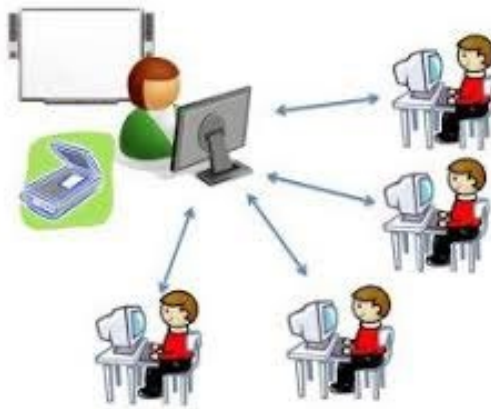
Дистанційне навчання в умовах воєнного стану має відрізнятися від того, яке було під час карантину. Варто по максимуму уникати всього, що може викликати у здобувачів освіти стрес – об'ємні домашні завдання, оцінки, облік відвідування тощо, з розумінням ставитися до неувважності й пасивності під час онлайн-уроків. Стрес, який пережили й переживають учні, впливає на когнітивні функції мозку, зокрема увагу та пам'ять.

Відмінності й особливості:

- Турбуємось про себе і намагаємось не починати роботу без ресурсу. Якщо нам не вистачить сил витримати погляд дитини, наповнений болем, її запитання, реакцію – це посилить її стан занепокоєння та безпорадності.
- При онлайн зустрічі з учнями, важливо сказати, як ви радієте, що вам вдалося зібратися разом. А найцінніше, що в нас є, - це ми.
- Створіть безпечний простір, у якому б дитина відчувала близькість - «Я з ТОБОЮ». Ідеться про простір із чітко структурованими правилами та межами контакту.
- Дітей не можна навантажувати своїми емоціями, тому не розповідайте про ваш трагічний досвід.
- Не використовуйте під час занять метафори, образи літаків тощо. Це може травмувати учнів, які були під обстрілами. У роботі спираємось на метафори та образи дому, землі, веселки, води. (Образ неба зараз не даватиме дітям стійкості – для багатьох це джерело небезпеки).
- Якщо в роботі плануєте створювати щось із частин, пам'ятайте: якщо деталі руйнуватимуться, це може нагадувати учням зруйнований будинок. Також будьте уважні до звуків, які використовуються у супроводі під час заняття.
- Не пропонуйте учням жодних образів воєнної техніки.
- Для дитини/людини, яка пережила витрату, втратила близьких або будинок, абсолютно неприпустимі слова на кшталт «час лікує», «у всьому є й

хороший бік», «подивися, який тут є хороший варіант для тебе». Ці слова не коректні та неетичні.

- Учням важливо почути: «Те, що ти пережив – жахлива трагедія, це жахливо й так шкода, що тобі довелося через це пройти. Я захоплююсь твоїми мужністю та силою. Попри таке горе, ти справляєшся, як справжній герой. Я дуже хочу тебе обійняти та захистити».
- Уважно слухайте учнів та в жодному разі не перебивайте, коли вони починають говорити!
- Під час проведення онлайн-занять бажано залучати учнів до активної роботи, висловлювання своїх ідей та пропозицій, надавати можливість їм спілкуватися між собою.
- Піклуйтеся про свою ресурсність і врівноваженість. Це найкращий спосіб вплинути на учнів і допомогти їм заспокоїтись.
- Дізнайтеся більше про психологічну підтримку, пропонуйте вправи для психоемоційної стабілізації учнів, багато з яких є в Telegram-каналі «Підтримай дитину».

Дистанційний тимбілдінг (підтримка команди на дистанційній роботі).

Деякі вправи для згуртування групи.

Велика розмова

Чудова вправа для початку онлайн-зустрічі. Оберіть будь-яку цікаву новину (ми чудово розуміємо, якими саме новинами зараз насичене інфополе, але радимо пошукати не пов'язані з війною, це дозволить трохи розрадити учнів). Наприклад, чудово підійде новина про папугу, який кілька тижнів тому влаштував справжнісінький погром у харківському супермаркеті. Розішліть дітям цю новину заздалегідь, напередодні тимбілдингу.

Чому? Для того, аби учні могли дізнатися більше про подію, пошукати інші джерела інформації, скласти власну думку про те, що сталося. А потім, на початку онлайн-зустрічі, дозвольте охочим висловитися щодо події. Можливо,

учні поділяться власними версіями, поглянуть на неї з неочікуваної точки зору (наприклад, є думка, що папуга втік із контактного зоопарку, це чудовий привід поговорити про ці зоопарки) тощо.

Зверніть увагу: для обговорення можна обирати і серйозні новини (якщо ви бачите, що група готова до аналітики). Зрештою, це чудова можливість потренуватися висловлювати власну думку буквально одним реченням.

Як добре ти знаєш своїх одногрупників?

Запропонуйте учням дати відповіді на три-чотири запитання, наприклад:

- Якщо тобі було би потрібно все життя їсти лише одну страву, то що б це було?
- Де ти найбільше любиш відпочивати? (Або: Де б ти хотів побувати?).
- Якщо тобі потрібно було б обрати собі тотемну тварину, то яку?
- Який твій улюблений фільм?

Зверніть увагу: кожен учень має записати свою відповідь у Google-документі та надіслати посилання на нього вам. Тобто ніхто не знатиме правильної відповіді – лише ви та учень.

По черзі зачитуйте відповіді та запропонуйте учням подумати, хто з їхніх товаришів міг їх дати. Чи вдасться їм відгадати? Якщо відповіді були дуже оригінальні та неочікувані, попросіть їхніх авторів пояснити, чому вони написали саме це.

Віртуальна екскурсія

Вирушайте всі разом на велику віртуальну екскурсію. Куди? Можна обрати разом шляхом голосування або жеребкування. Якщо є можливість та час, завдання можна трохи ускладнити. Шляхом жеребкування об'єднайте учнів у команди та створіть для них окремі кімнати у Zoom. Кожна команда отримує завдання: наприклад, ви можете надати їм географічні координати відомої історичної пам'ятки. Учні мають знайти її за координатами, а потім пошукати в мережі ключову інформацію про неї, цікаві факти тощо.

Хочете потренувати уяву та креативне мислення учнів? Ускладніть завдання ще трохи. Запропонуйте учням по черзі описати епоху чи історичний період, до яких вони точно хотіли б потрапити, якщо б подорожі в часі були реальними. А може ваші учні хотіли б опинитися серед учасників якогось руху? Чи їх приваблює романтика піратського життя? Або хтось хотів би познайомитися із Шекспіром?

Коли один із учнів розкаже про свою можливу подорож, запропонуйте іншим поставити товаришу кілька запитань. Так, можна запитати, чому саме ця епоха приваблює, чим вона цікава. Що б він порадив подивитися, із ким познайомитися тощо.

Онлайн-челендж

Ніщо не дарує більшої мотивації, аніж дружнє змагання. І навіть не просто змагання, а цікавий челендж. Який саме? Звісно, тому краще обирати з урахуванням зацікавлень учнів та онлайн-можливостей. Ось кілька ідей:

- 1. Спортивний челендж.** Наприклад, протягом тижня діти мають кожного дня вчити по одному базовому руху. А потім записати короткий танець на відео та надіслати. Ви об'єднаєте різні відео в одне та збережете для групового архіву.
- 2. Літературний челендж.** Наприклад, переглянути екранізацію літературного твору, а потім поділитися думками щодо того, чи була вона вдалою. Або почати нарешті вести читацький щоденник (можна робити це всім разом, використовуючи програми для спільної роботи, наприклад, Trello).
- 3. Челендж ідей.** Задайте певну тему. Наприклад, «Що можна зробити просто зараз для покращення екологічного стану світового океану» або «Який пристрій (що насправді не існує) точно знадобився би кожному підлітку» тощо. Дайте на генерацію ідей два-три дні (працювати можна як самостійно, так і у групах), а потім, під час онлайн-зустрічі, заохотьте дітей поділитися власними ідеями. Чи будуть схожі? А яка найбільш вдала?

Поділися тим, що любиш

Запропонуйте кожному учню обрати музичну композицію, яка подобається йому найбільше. Для чого? Так ви створите спільний плей-лист групи! Можна створити навіть кілька: для релаксу, для натхнення, для навчання, для спорту тощо. А можна розбити пісні за стилями.

Так само можна створити добірку книжок, які подобаються учням, та які б вони із задоволенням порадили б товаришам. Або аналогічну добірку фільмів. А щоб було ще цікавіше, спробуйте всі разом стильно оформити цю добірку в Canva.

Це просте на перший погляд завдання дозволить учням краще зрозуміти вподобання одне одного, а може навіть об'єднатися у нові компанії за інтересами.

Це дуже прості завдання, але вони допоможуть підтримати учнів у цей непростий час та подарувати таке важливе відчуття єднання.

